

www.parohiaserbanvoda.ro

Cuvântul care zidește

NU LIPSI DE LA LITURGHIA EUCARISTICĂ,
PENTRU CĂ EA NU ESTE COMPLETĂ FĂRĂ TINE!

ICOANA MAICII DOMNULUI „PORTĂRIȚA” DIN IVIRON

În această vară, începând cu praznicul Pogorării Duhului Sfânt, în biserica noastră au fost aduse copii ale mai multor icoane athonite.

Prima dintre ele a fost „Portărița” (sau Portaitissa) de la Mănăstirea Ivron; apoi „Dulcea sărutare” (sau Glykophilousa) de la Mănăstirea Filoteu; „Grabnic ajutătoarea” (sau Gorgoepeikoos) de la Mănăstirea Dochiaru și „Axionița” (sau „Axion Estin”) de la Mănăstirea Protaton din Kareia.

Ultima dintre icoanele pictate la Muntele Athos a fost adusă chiar înainte de hramul bisericii și este o reprezentare a cinstului praznic al „Adormirii Maicii Domnului”.

Așadar, cinci icoane au venit în Parohia Șerban Vodă să întregască zestrea iconografică a bisericii, să ne ducă cu gândul la ținutul plin de sfințenie și nevoință al Athosului și să ne arate dragostea cu care Maica Domnului ne înconjoară pe toți în fiecare clipă.

În vremuri grele, de război, în jurul granițelor țării și numai, de secetă și de probleme sociale și financiar-economice în țară, în Europa și în lume, întoarcerea noastră la credință și rugăciune este stâlpul pe care noi vom putea supraviețui și de pe care, luminați, vom primi sprijin și soluții pentru îngrijorările și temerile pe care, firește, le avem.

Cum v-am promis, vom vorbi despre fiecare dintre noile icoane aduse din Athos și vom înțelege astfel cum putem fi mai aproape de Maica Domnului și cum aceasta, la rugăciunile noastre stăruitoare, ne va ajuta și lumina.

Cea mai cunoscută icoană din Sfântul Munte Athos este „Portărița”. De fapt, o copie mai mică a acestei icoane o avem în Biserica Șerban Vodă de câțiva ani și ea stă în permanență pe analogul din stânga,

în fața altarului. Copia adusă acum de la Athos este mult mai mare, dar ea nu are ferecătura de metal (aur și argint în original) pe care o are icoana din Ivron.

Când este cinstită icoana „Portărița”?

Icoana Maicii Domnului „Portărița” din Ivron, a cărei istorie este plină de minuni, și care este binecunoscută în Georgia și Rusia este prăznuită pe:

❖ 12 februarie, când are loc „Cinstirea Sfintei Icoane a Maicii Domnului din Ivron”;

❖ 31 martie, pentru a rememora „Sosirea icoanei Maicii Domnului la Ivron”;

❖ 26 septembrie, pentru a cinsti „Aducerea Icoanei Maicii Domnului din Ivron în Georgia”;

❖ 13 octombrie, pentru a prăznui „Aducerea Icoanei Maicii Domnului din Ivron la Moscova”, în anul 1648;

❖ Și în Marțea din Săptămâna Luminaată, când se prăznuiește arătarea icoanei Maicii Domnului într-un stâlp de foc la Muntele Athos și recuperarea acesteia de către Sfântul Gabriel.

Istoria Icoanei Maicii Domnului „Portărița”

Această icoană se află la Mănăstirea Ivron, în Paraclisul de la poarta acesteia, de aceea este numită „Portărița” (Gr. Παναγία Πορταίτισσα).

Mănăstirea Ivron a fost construită la sfârșitul secolului al X-lea de către călugării georgieni, iviriți.

Conform tradiției, această icoană a fost pictată de Sfântul Evanghelist Luca.

Icoana Maicii Domnului „Portărița” aparține tipului iconografic „Hodighitria”, adică „Îndrumătoarea”, căci Maica Domnului Îl ține pe Hristos pe mâna stângă, iar cu mâna dreaptă arată spre El, ca o călăuză către Hristos. De El să ascultăm, pe El să-L urmăm. Pruncul Hristos ține în mâna stângă un sul de hârtie ce simbolizează Evanghelia. Sulul se află în poziție verticală, sprijinit pe genunchi, iar cu mâna dreaptă Pruncul binecuvântează.

Icoana este ferecată, cu excepția fețelor, cu o îmbrăcămintă de aur și argint, cu pietre prețioase, monede de aur și o mulțime de alte podoabe dăruite de împărați, regi, egumeni, duci, ofițeri și simpli credincioși. Aceste odoare sunt dovezi ale minunilor

Preasfintei Născătoare de Dumnezeu, pe care cei care au primit ajutorul Maicii Domnului le-au oferit icoanei ei.

Aflăm din sinaxar că ea fost păstrată cu mare cinste în casa unei văduve evlavioase din Niceea, care avea un singur fiu. În timpul împăratului Teofil, iconoclaștii controlau casele creștinilor pentru a afla și distruge icoanele. Un soldat a descoperit icoana și a lovit-o cu sulita, îndată începând a curge sânge din locul în care icoana a fost lovită.

Văduva, văzând minunea și temându-se de distrugerea icoanei, le-a dat soldaților imperiali bani, rugându-i să-i mai lase icoana până a doua zi. Odată cu plecarea soldaților, femeia și fiul ei (care mai târziu a devenit călugăr athonit) au luat icoana și au mers la țarm, așezând-o pe apă. În chip minunat, icoana Maicii Domnului s-a îndepărtat, plutind deasupra apei. Sfânta icoană s-a îndreptat spre Muntele Athos.

Călugării athoniți au fost uimiți să vadă, câteva nopți, un stâlp de foc pe mare, care ajungea până la cer. Apropiindu-se cu barca, călugării au constatat că stâlpul de foc izvora din icoana Maicii Domnului, dar atunci când ei se apropiau, icoana se depărta. Văzând acestea, călugării, înțelegând minunea, când s-au întors la mănăstire au început să se roage Maicii Domnului să dăruiască icoana mănăstirii lor.

Maica Domnului s-a arătat în vis unui călugăr evlavios al Mănăstirii Ivron, Cuviosul Gavriil (12 iulie) zicându-i să meargă pe apă după icoana sa. Acesta, ducându-se la țarm, a pășit, precum Petru, pe valurile mării ca pe uscat, învrednicindu-se să ia cu mâinile sale icoana grea și de mari dimensiuni. Bucuros, a dus-o în biserică, mai întâi la Chilia Icoanei Maicii Domnului „Portărița” de pe țarm, și mai apoi a așezat-o în biserică mănăstirii.

Dar s-a întâmplat ceva neobișnuit: deși seara Icoana era în biserică mănăstirii, a

două zi dimineața o găseau la poartă, deasupra acesteia, pe zidul mănăstirii. Atunci s-au urcat și au luat icoana de pe zid și au dus-o în biserică. Dar acest episod, spre nedumerirea monahilor, s-a întâmplat de mai multe ori, până când Preasfânta Născătoare de Dumnezeu i-a arătat Sfântului Gavriil voința ei, zicându-i că nu dorește ca icoana să fie păzită de către monahi, ci mai degrabă ea va fi cea care-i va proteja pe ei, și nu doar în viața de acum, ci și în cea viitoare. După aceasta, icoana a fost așezată în paraclisul de la poarta mănăstirii, ajungând să fie numită icoana Maicii Domnului „Portărița”. Acest lucru apare și în Acatistul Maicii Domnului: „Bucură-te, Portărița bună, care deschizi credincioșilor ușile Raiului!”.

Deci, Maica Domnului „Portaitissa” ne apără de toate loviturile, încercările, de dușmanii văzuți și nevăzuți, stând la poarta vieții noastre, dar dincolo ne va ajuta când vom avea de dat răspuns la judecată, ea însăși deschizându-ne ușile Raiului.

Se spune că Maica Domnului a promis Cuviosului Gavriil harul și mila lui Dumnezeu față de călugări, atâta vreme cât icoana va rămâne în mănăstire. De asemenea, se crede că dispariția Icoanei Maicii Domnului „Portărița” din Muntele Athos va fi un semn al sfârșitului lumii.

Paraclisul Icoanei Maicii Domnului „Portărița” de la Mănăstirea Ivron

Acesta se află în curtea Mănăstirii Ivron, lângă poarta veche, fiind un loc de pelerinaj binecunoscut oricărui pelerin athonit.

Paraclisul a fost construit din temelie în 1680 de către domnitorul georgian Asotan. Picturile (1683) au fost făcute cu cheltuiala domnitorului Țării Românești Șerban Cantacuzino.

Icoana Maicii Domnului „Portărița” se află în paraclis, în partea stângă. Este înnegrită din pricina vremii și acoperită cu o îmbrăcămintă de aur și argint cu pietre prețioase și inscripții în georgiană. În fața ei atârnă multe obiecte de preț dăruite de credincioși.

Chilia Icoanei Maicii Domnului „Portărița” – Ivron

Kathisma Icoanei Maicii Domnului „Portărița” este un loc istoric plin de har și de binecuvântare duhovnicească. Se află în apropierea Mănăstirii Ivron, lângă aghiasma Maicii Domnului de pe malul mării. Aici a așezat Sfântul Gavriil Iviritul Icoana Maicii Domnului „Portărița” la venirea minunată pe mare. Tot aici este locul unde, în Marțea Luminată din fiecare an, se săvârșește Sfânta

Liturghie în fața Icoanei Maicii Domnului „Portărița”.

Aghiasma Maicii Domnului „Portărița”

Lângă Mănăstirea Ivron, la aproximativ 200 de metri, pe țărmul mării, se află aghiasma Maicii Domnului „Portărița”.

Atunci când icoana a fost ridicată și dusă spre Mănăstirea Ivron, în acest loc a izvorât apă sfințită. Deși izvorul se află pe țărmul mării, apa nu este sărată, ci este tocmai bună de băut.

Izvorul este adăpostit sub un vechi proscinitar. Aici se află și o copie a icoanei „Portărița” și o candelă care se aprinde în cinstea ei.

În Marțea Luminată din fiecare an aici se face litanie cu icoana Maicii Domnului „Portărița”, la care participă numeroși pelerini. A treia zi de Paști, Icoana Maicii Domnului „Portărița” este purtată în procesiune de la Mănăstirea Ivron către Chilia Icoanei Maicii Domnului „Portărița”, iar acolo se face Sfânta Liturghie. Apoi toți se îndreaptă, purtând pe brațe Icoana Maicii Domnului „Portărița”, către Izvorul Maicii Domnului. În această zi se face prăznuirea arătării icoanei Maicii Domnului într-un stâlp la Mănăstirea Ivron și așezarea icoanei în mănăstire de către Sfântul Gavriil Iviritul.

O minune la Icoana Maicii Domnului „Portărița”

O credincioasă din București povestește cum rugăciunile la Icoana Maicii Domnului au tămăduit-o de boala de care suferea: «Pentru că pe data de 12 februarie se cinstește icoana Maicii Domnului „Portărița”, am mers la biserică „Sfânta Cuvioasă Parascheva” din cartierul Militari să mă închin și să sărut icoana. La această icoană mă închinam pentru prima dată în data de 13 octombrie 2013, când a fost adusă și așezată cu mare cinste în biserică, un eveniment foarte frumos de care îmi amintesc cu drag. Am alergat într-un suflet să ajung, era aproape de închiderea programului. M-am așezat în genunchi și m-am rugat Măicuței Domnului să-mi tămăduiască rana trupească. Scriu cu lacrimi în ochi, cu emoție și cu recunoștință: mărturisesc că imediat am simțit un curent care a durat câteva secunde în apropierea ranei. Am lăsat un pomelnic pentru Sfântul Maslu și, la ieșire, un domn în vârstă din parohie m-a oprit și mi-a vorbit atât de frumos, mi-a urat atâtea binecuvântări cum nu auzisem până atunci încât am simțit să-i sărut mâna și am plecat de acolo fericită, parcă zburând și spunându-mi: „a tămăduit Măicuța Domnului ce mai era de tămăduit”! De la aceste minunate întâmplări au trecut trei luni și sunt foarte bine în continuare.»

(Sursa informațiilor: doxologia.ro) ●

LA VĂRATEC A FOST PROCLAMATĂ CANONIZAREA SF. CUV. NAZARIA, OLIMPIADA ȘI ELISABETA

În fiecare an, în perioada 14-17 august, Mănăstirea Varatic este în mare sărbătoare, iar toată obștea se străduiește să-și întâmpine cum se cuvine atât pelerinii, dar mai ales ierarhii și preoții, oaspeții de seamă ai Varaticului. În acest an însă, la hramul mănăstirii, Adormirea Maicii Domnului, la prăznuirea Sf. Cuv. Iosif de la Văratec (16 august) și a Sf. Gheorghe Pelerinul (17 august), s-a adăugat un eveniment special: proclamarea locală a canonizării Sfintelor Cuvioase Nazaria și Olimpiada de la Văratec, împreună cu Sf. Cuv. Elisabeta (Safta) Brâncoveanu.

Toate trei au fost schimonahii și au avut un rol decisiv fie în întemeierea mănăstirii, în organizarea și conducerea ei, fie în înzestrarea mănăstirii sau reînnoirea ei.

Istoria întemeierii acestei mănăstiri și constituirea obștii acesteia este fascinantă. În primul rând pentru că paternitatea ei îi aparține Sf. Cuv. Paisie de la Neamț și ucenicului acestuia, Sf. Cuv. Iosif de la Văratec. O mână de maici, care-și doreau o viață cât mai retrasă, au împlinit un gând al Cuviosului Paisie: acela de a aduna în mănăstiri cât mai izolate cât mai multe monahii, care astfel, împreună, să fie mai apărate, mai puternice și mai rugătoare. Împreună cu mitropolii vremii, în special Gavril Calimachi, Iacob Stamati și Veniamin Costachi, organizarea obștilor de călugărițe capătă o față nouă. Prin anii 1840, obștea de la Varatic cuprindea aproape 700 de maici, avea școli, ateliere și bolniță. Monahiile, dar și tinerele fete învățau carte și diverse meșteșuguri, pregătindu-se astfel pentru mănăstire sau viața de familie. Călugărițele se ocupau cu copierea textelor patristice sau învățau muzică psaltică.

Acum Mănăstirea Varatic are cei mai mulți sfinți care au trăit într-o mănăstire sau sunt legați de aceasta. Pe de altă parte, în nicio mănăstire sau schit din țară nu au fost canonizați vreodată trei sfinți. Și pentru prima oară în țara noastră au fost canonizate, într-un loc, trei femei sfinte.

Așadar, în aceste zile, 14-17 august 2026, Mănăstirea Varatic a fost un pol al sfințeniei. Celălalt fiind Bucureștiul, Biserica Sf. Gheorghe Nou, unde a avut loc proclamarea locală a Sf. Doamne Maria Brâncoveanu, soția Domnitorului martir Constantin Brâncoveanu. În timp ce, la Varatic, soția ultimului descendent de parte bărbătească a familiei Brâncovenilor, stră-strănepotului domnitorului martir, Principesa Safta, își găsește locul binemeritat în calendarul românesc ca schimonahia Elisabeta, nevoitoare în mănăstire și generoasă ctitoră și ajutoare a celor nevoiași.

În aceste zile n-am putut să nu mă gândesc la Arhimandritul Ioanichie Bălan, cel care, pentru mine, este un sfânt prin misiunea specială pe care și-a luat-o: aceea de a face o muncă de arheologie hagiografică, căci prin scrierile sale, în special prin „Patericul românesc” a scos la iveală oameni cu viață sfântă care au trăit pe teritoriile românești și străromâne. O muncă de cercetare extraordinară, care a acoperit mai mult de 17 secole. Privind în urmă, constatăm că munca Părintelui

Ioanichie Bălan nu a fost în zadar, dimpotrivă. Realizăm că schițele pe care le-a făcut sfinților despre care a vorbit sunt uimitor de exacte, având în vedere dificultatea de a face o muncă de cercetare a arhivelor și bibliotecilor din toată țara în acea vreme. Și nu în ultimul rând, mai toți cei canonizați în ultimii 35 de ani își au portretul hagiografic în Patericul Părintelui Ioanichie Bălan.

Sărbătorile Varaticului

Mărturisesc că mă așteptam ca Mănăstirea Văratec să fie mai plină de pelerini în aceste zile, dar mai ales în ziua proclamării locale a canonizării, având în vedere că mănăstirea este mereu în programul pelerinajelor din zona Moldovei, respectiv a județului Neamț și că este căutată în vacanțe de mulți pelerini sau turiști.

Avantajul a fost însă că în toate aceste zile m-am putut afla chiar în mijlocul slujbelor, aproape de ierarhi și preoți. M-am bucurat de binecuvântările ierarhilor, m-am rugat în tihnă, n-am stat la cozi pentru a mă închina la icoane și la raclele sfinților.

Un lucru pe care l-am admirat a fost activitatea echipelor de la Doxologia și Trinitas TV. Am fost impresionată de profesionalismul acestora. Dar am remarcat un lucru cu totul special: acești jurnaliști, reporteri, fotografi – deși în general fac de toate – sunt în primul rând profund credincioși. Nu fac o meserie, nu îndeplinesc numai atribuții din fișa postului, ci trăiesc cu adevărat credința creștină. Nu știu ce a lucrat mai mult asupra lor: oamenii pe care i-au cunoscut, locurile sfinte la care au ajuns, miile de materiale pe care le-au citit, pelerinii pe care i-au întâlnit la marile pelerinaje și care au avut multe minuni de istorisit? Poate toate la un loc. Plus frumusețea caracterului lor. Am avut ocazia să vorbesc cu două persoane de la Doxologia și-am înțeles de ce munca lor dă rezultate atât de frumoase.

Am înțeles și de ce jurnaliștii din alte zone, de la alte televiziuni, de pildă, nu înțeleg nimic din ce se întâmplă într-un eveniment sau sărbătoare religioasă, că nu știu cum să se comporte și nu stăpânesc nici măcar abc-ul credinței.

Proclamarea locală a canonizării celor trei sfinte ale Varaticului

Zece ierarhi, numeroși părinți exarhi și stareți din zona Moldovei, cărora li s-au alăturat clerici români din țară și diaspora, au slujit duminică, 16 august 2026, la Mănăstirea Varatic, unde a avut loc Sfânta Liturghie și proclamarea locală a canonizării Sfințelor Cuvioase Nazaria, Olimpiada și Elisabeta de la Văratec.

Soborul de ierarhi a fost format din: Mitropoliții Teofan al Moldovei și Bucovinei și Antonie al Basarabiei; Arhiepiscopul Ioachim al Romanului și Bacăului; Episcopii Ignatie al Hușilor, Veniamin al Basarabiei de Sud, Macarie al Europei de Nord, Nectarie al Irlandei și Islandei; și Episcopii vicari Nichifor Botoșăneanul al Arhiepiscopiei Iașilor, Nectarie de Bogdania al Arhiepiscopiei Chișinăului și Teofil Troțușanul al Arhiepiscopiei Romanului și Bacăului.

Am remarcat că slujba a fost extrem de liniștită, în primul rând pentru că credincioșii și-au păstrat telefoanele în buzunar. La aceasta a contribuit și o rugămintă pe care a avut-o IPS Teofan înainte de a începe Sfânta Liturghie: „Cât se poate să închideți telefoanele mobile, că mai sună cineva și suntem ispitiți să răspundem și-l deranjăm pe cel de lângă noi care poate își spune durerea sau bucuria chiar în acel moment lui Dumnezeu. Luați câteva imagini acum la început, cum credeți de cuviință, dar apoi m-aș bucura mult să nu văd o mare de telefoane ridicate în sus pentru a filma ceea ce credeți că merită a fi filmat. (...)

Cer celor de la doxologia să dea libertate tuturor să poată accesa aceste lucruri (n.r. – fotografii, înregistrări video) ca să ne mai dezobișnuim puțin de această mare de telefoane care aduc după sine un ceva artificial, de care ne folosim în viața obișnuită, dar cel puțin cât suntem la rugăciune să stea acolo frumos în buzunar, chipurile dumneavoastră sfinte să nu fie umbrite de o mare de telefoane.”

Slujba a fost ținută în noul agheasmatar al mănăstirii, umbrat de copaci înalți în care păsările se odihneau și adăposteau. Din când în când glasurile lor se făceau auzite, în cele mai importante momente ale slujbei, parcă îngânându-i pe ierarhi și preoți în rugăciuni și cântări. Iar corul de maici a dat răspunsurile la strană cuminte, smerit, aducând pace în suflet.

Citirea Tomosului și a mesajului Patriarhului României

La finalul Liturghiei PS Părinte Nichifor Botoșăneanul a citit Tomosul sinodal de proclamare a canonizării sfințelor, moment urmat de prezentarea icoanei lor și de intonarea troparului și condacului sfințelor.

IPS Teofan, Mitropolitul Moldovei și Bucovinei, a citit mesajul Preafericitului Părinte Patriarh Daniel, transmis cu prilejul acestui eveniment. Printre altele, spune: „Canonizarea Sfințelor Cuvioase Nazaria, Olimpiada și Elisabeta de la Văratec, alături de celelalte 13 sfinte femei române, arată lucrarea binecuvântată a lui Dumnezeu în mijlocul poporului român, din care s-au ridicat aceste sfinte femei. Prin viețile lor duhovnicești, ele au luminat sufletele monahiilor și ale credincioșilor mireni, arătându-le calea mântuirii în Hristos.”

Stavrofora Iosefina Giosanu, stareța Mănăstirii Varatic, a rostit un cuvânt în care a subliniat responsabilitatea obștii de a duce mai departe moștenirea lăsată de generațiile precedente.

„O asemenea sărbătoare nu se pregătește într-o zi și nici într-un an. Am putea spune că ea se pregătește de aproape 240 de ani, de când s-au pus bazele acestei mănăstiri. Generații de călugărițe au venit aici în rugăciune și ascultare, păstrând pravila Bisericii, rânduiala statornicită de întemeietorii acestei chinovii”.

„Pentru noi, cele care viețuim astăzi în această mănăstire, proclamarea lor nu este numai un privilegiu, este și o chemare, o chemare de a păstra rânduiala, de a nu lăsa rugăciunea să slăbească și de a transmite celor care vor veni după noi ceea ce la rândul nostru am primit.”

O raclă cu un fragment din moaștele Sf. Elisabeta (Safta) Brâncoveanu a fost dăruită Bisericii „Domnița Bălașa” din Capitală, ctitorită de ea.

Acest pelerinaj la Mănăstirea Varatic, în care am participat la toate slujbele, cinstind-o pe Maica Domnului, pe cele trei sfinte canonizate și pe Sfinții Cuv. Iosif de la Văratec și Gheorghe Pelerinul, a fost plin de momente speciale și „coincidențe” necăutate. Am aflat multe despre sfințele canonizate, despre aflarea minunată a moaștelor Sf. Cuv. Olimpiada și mai ales despre personalitatea și sfințenia vieții Doamnei milosteniei românești, Sf. Cuv. Elisabeta (Safta) Brâncoveanu. O carte, care are la bază 800 de pagini de documente, privitoare la viața Sfintei Elisabeta (Safta) Brâncoveanu, de la nașterea sa și până la plecarea la Domnul, ne descoperă atât personalitatea Principesei Brâncoveanu, cât și nevoințele și generozitatea Schimonahiei Elisabeta. Și, foarte important, înțelegem contextul social în care monahismul românesc s-a încadrat între anii 1750-1950 și care a fost moștenirea lăsată de Sfințele Nazaria și Olimpiada urmașelor sale. ●

Maria Buleu